

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

PRIMLJENO: 03-06-2015		
Organizaciona jedinica	Klasifikacioni oznaka	Redni broj
06	26-4	030-31-1/14

Broj: S1 3 U 018139 15 U
Sarajevo, 22.05.2015.godine

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Branimira Orašanić, kao predsjednika vijeća, Jadranke Brenjo i Esada Fejzagić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Natalije Peštović, u upravnom sporu tužitelja „Porsche“ d.o.o Sarajevo, ul. Igmanska br. 36, zastupani po Advokatskoj kancelariji „Marić-co“, protiv rješenja broj 06-26-4-030-21-II/14 od 09.12.2014.godine, tuženog Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, ul. Radićeva br. 8, Sarajevo, u upravnoj stvari za pojedinačno izuzeća od zabrane Sporazuma o konkurenciji, na nejavnoj sjednici održanoj dana 22.05.2015. godine, donio je slijedeću:

PRESUDA

Tužba se uvažava, osporeno rješenje tuženog Konkurencijskog vijeća se poništava i predmet vraća tuženom na ponovno odlučivanje po zakonu.

Tužena je dužna tužitelju naknadati troškove upravnog spora u iznosu od 380,80 KM, u roku od 15 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog Konkurencijskog vijeća Bosne i Hercegovine, broj i datum naveden u uvodu presude, odbijen je zahtjev tužitelja, uz pristupanje privrednog subjekta „Porsche Holding Gesellschaft“ m.b.H. Vogelweiderstrasse 75, 5020 Salzbur, Austrija za pojedinačno izuzeće Sporazuma o konkurenciji, zaključenim sa privrednim društvom „ASA AUTO“ d.o.o Sarajevo, jer nisu ispunjeni uslovi iz člana 4. stav 3. Zakona o konkurenciji.

Protiv osporenog rješenja tužitelj je putem punomoćnika blagovremeno podnio tužbu za pokretanje upravnog spora, zbog nepravilne primjene zakona i propisa zasnovanih na zakonu, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i povrede pravila postupka, što je za posljedicu imalo nepravilan zaključak u pogledu činjeničnog stanja. U tužbi tvrdi, da je nepravilan zaključak tuženog da bi pojedinačno izuzeće Sporazuma proizvelo negativne efekte za potrošače, jer dovodi do smanjenja nivoa tržišne konkurencije. Osim toga tužitelj u tužbi posebno ukazuje da je tuženi propustio cijeliti traženo pojedinačno izuzeće u odnosu na Ugovor o kupoprodaji, koji je zaključen za prodavcem „ASA AUTO“, a ne odvojeno od njega. Ovo stoga što Sporazum nije samostalni pravni posao, nego je u svojoj pravnoj naravi akcesorni pravni posao i treba ga posmatrati u kontekstu kupoprodajnog ugovora, jer ugovorne

strane ne bi nikada zaključile Sporazum o konkurenciji, da nije cilj zaključenje kupoprodajnog ugovora. Nadalje tužitelj u tužbi navodi da je predmet Sporazuma o konkurenciji dogovor ugovornih strana da se prodavac obaveže da neće u periodu od šest mjeseci prije dana primopredaje i dvanaest mjeseci, nakon dana primopredaje, u skladu sa Ugovorom o kupoprodaji, na dosadašnjem prostornom području djelatnosti prodavca, koje je predmet kupoprodajnog ugovora. Predmetnim sporazumom prodavac se obavezao da od dana potpisivanja Ugovora, neće poticati klijente ili dobavljače da negativno utiču na poslovne veze sa kupcem, ukoliko su poslovne veze prenesene sa prodavca na kupca, pri čemu su dozvoljene one radnje koje su uređene Sporazumom, pa je iz navedenih razloga tužitelj predložio tuženom da se Sporazum spoji sa predmetom prijave koncentracije, koji prijedlog nije prihvaćen od strane tuženog i postupci su vođeni odvojeno. Stoga tužitelj smatra da je tuženi povrijedio pravila postupka i da je obrazloženje osporenog rješenja neutemeljeno i paušalno, ovo prije svega iz razloga što je prodavac tj. „ASA AUTO“, sa pripadajućim društvima do 01.01.2013.godine, bila ekspluzivni uvoznik vozila Volkswagen, Porsche, Seat i Škoda za tržište BiH, kada je raskinut Ugovor za Importera, uz otkazni rok do 31.12.2013.godine, na temelju kojeg je trebala otkazati sve ugovore koji su zaključeni za prodaju i servisiranje navedenih motornih vozila. Stoga tužitelj u tužbi zaključuje da je tuženi propustio cijeniti bitnu činjenicu da je otkazom Ugovora o Importerstvu, društvo „ASA AUTO“, trebalo otkazati sve zaključene ugovore za prodaju i servisiranje navedenih motornih vozila, pa da u slučaju nije zaključen kupoprodajni ugovor sa tužiteljem, potrošači u BiH, bi ostali bez mogućnosti kupovine i servisiranja njihovih motornih vozila, pa je time jasno vidljivo da zaključenje sporazuma ima pozitivan učinak na potrošače u smislu odredbe člana 4. stav 3. Zakona o konkurenciji. Nadalje navodi da je predmetno pojedinično izuzeće iz Sporazuma predloženo iz razloga što je tužitelj kupac poslovanja prodavaca, koja obuhvata distributivnu mrežu, ugovore sa distributerima, zaposlene i imovinu i to po visokoj cijeni, a kod ove vrste kupovine plaća se nešto što će imati vrijednost, samo ako nastavi da postoji, pa stoga kao kupac ima pravo da zaštiti uhodani sistem poslovanja, za tranzicijski period, koji je neophodan za poslovne kontakte, ugovore sa postojećim distributerima i upoznavanje tržišta BiH. Ovakav stav je zauzeo i Evropski sud pravde u svojoj odluci (Eu GH C-42/84, Slg. 1985, S 2545), kada je tretirao pitanje da li su zabrane konkurencije dozvoljene ili zabranjene, sa aspekta kada se zaključuje Ugovor o kupovini ekspluzivnog tržišta, pa je zaključio da su pojedina ograničenja dozvoljena, prije svega iz razloga što bi u suprotnom prodavac i kupac iz tog pravnog posla i dalje bili konkurentni i na taj način kupac bi bio onemogućen da posluje sa onim što je kupio. Prema mišljenju suda predmetna ograničenja samo štite kupca, koji je platio kupoprodajnu cijenu, da izvrši cjelokupni prenos poslovanja sa prodavca. Kako je tuženi po ocijeni tužitelja propustio cijeniti sve relevantne činjenice u odnosu na ocijenu pojedinačnog izuzeća u Sporazumu o konkurenciji, a posebno činjenicu da izuzeća imaju pozitivan uticaj na potrošače i da su u skladu sa legitimnim ciljom kome se teži, a to je zaštita potrošača i kupca od nelojalne konkurencije od strane prodavca, predlaže da se tužba uvaži osporeno rješenje poništi i da Sud održi usmenu raspravu radi razjašnjenja svih bitnih činjenica.

U odgovoru na tužbu tuženi je predložio da se tužba odbije.

Sud je ispitao pravilnost i zakonitost osporenog rješenja u granicama odredbe člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH„, broj 19/02 do 74/10), pa je odlučio kao u dispozitivu presude iz slijedećih razloga:

Osporenim rješenjem tuženog, konačno je odbijen zahtjev tužitelja za pojedinačno izuzeće Sporazuma o konkurenciji, koji je zaključen između tužitelja kao kupca i privrednog društva za zastupanje i trgovinu „ASA AUTO“ d.o.o. Sarajevo, zbog neispunjavanja uslova iz člana 4. stav 3. Zakona o konkurenciji BiH.

Osporeno rješenje se temelji na pogrešno i nepotpuno utvrđenom činjeničnom stanju, povredama pravila postupka i pogrešnoj primjeni zakona, pa je tužba tužitelja osnovana.

Iz podataka u spisu i obrazloženja osporenog rješenja proizilazi da je tužitelj, kao učesnik Sporazuma o konkurenciji, uz pristupanje privrednog subjekta „Porche Holding Gesellschaft“ m.b.H. Vogelweiderstrasse 75, 5020 Salzbur, Austrija, podnio zahtjev za ocijenu pojedinačnog izuzeća od zabrane Sporazuma o konkurenciji, zaključenog sa privrednim društvom „ASA AUTO“ d.o.o. Sarajevo, kojim se prodavac obavezuje da će u periodu od šest mjeseci prije dana primopredaje u skladu sa Ugovorom do dvanaest mjeseci poslije primopredaje, odustati od bilo kakvog tržišnog natjecanja sa kupcem, na dosadašnjem prostornom i materijalnom, području djelatnosti na tržištu BiH, svoje firme i firme kupca, naročito da neće ni posredno ni neposredno imati udio u bilo kojoj konkurentskoj firmi i da na bilo koji način neće, ni posredno ni neposredno, voditi jednu takvu firmu. Nadalje, predmetnim Sporazumom prodavac se obavezao da od dana potpisivanja Ugovora o kupoprodaji neće poticati klijente ili dobavljače da negativno utiču na poslovne veze sa firmom kupca, ukoliko su poslovne veze prenesene, pri tome su dozvoljene one radnje, koje su uređene ugovorom ili u kontestu ugovora. Ujedno je predmetnim Sporazumom predviđeno da će se prodavac obavezati da od dana primopredaje u skladu sa Ugovorom posredno i neposredno neće vrbovati saradnike odnosno zaposlenike kupca, niti ih poticati na prekidanje ugovornih odnosa sa kupcem, te da jamči pridržavanje odredbi Sporazuma od strane posrednih i neposrednih članova uprave društva prodavca, kao i firmi prodavca, koje su povezane odnosno sudjeluju, kao njihovi posredni i neposredni članovi uprave društva, naričito osobe koje na neki način imao udio u tim firmama, povjerilačke ili posredničke poslove u kojima član obuhvaćenog kruga osoba ima poslovni udio–bilo koje vrste, te da „ASA HOLDING“ d.o.o. pristupa svim obavezama prodavca u svojstvu sudužničkog jemstva.

Dakle, u konkretnom slučaju od odlučne je važnosti utvrđenje da li pojedinačno izuzeće iz Sporazuma o konkurenciji, koji je zaključen nakon zaprimljenih uputa tuženog da se pojedinačna izuzeća od strane iz kupoprodajnog Ugovora, po svojoj pravnoj prirodi ima karakter zabranjenih odredbi, koje se mogu smatrati težim oblikom ograničenja, spriječavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu BiH, prodaje i servisiranja motornih vozila marki Volkswagen, Porsche, Seat i Škoda u smislu odredbe člana 4. Zakona o konkurenciji BiH. Tuženi je odlučujući po zahtjevu tužitelja zaključio da Sporazum sadrži i odredbe koje se u smislu propisa o zaštiti tržišne konkurencije smatraju teškim ograničenjima konkurencije, pa se iz tih razloga ne mogu pojedinačno izuzeti od primjene odredbi o zabranjenim sporazumima iz člana 4. stav 1. Zakona, a što se posebno odnosi na odredbe člana 1. i 5. Sporazuma. Tuženi je kako to proizilazi iz obrazloženja

osporenog rješenja, ocijenio da predmetni Sporazum sadrži ograničenja koja imaju tako visok mogući negativan učinak na tržišnu konkurenciju, da je nepotrebno dokazivati njihove učinke na tržištu BiH. Nadalje, tuženi smatra da ugovorne strane nisu dokazale da je ograničenje tržišne konkurencije nužno za postizanje određenih objektivnih koristi, ovo stoga što se po ocijeni tuženog ograničenje utvrđuje prema prilikama na tržištu i trajanju sporazuma. Nadalje, tuženi smatra da podnosioci zahtjeva nisu u dovoljnoj mjeri argumentovano dokazali ispunjenost uslova za pojedinačno izuzeće predmetnog restriktivnog Sporazuma od zabrane, pa stoga odredbe člana 1., a u vezi sa članom 2. i 4., Sporazuma predstavlja teško kršenje konkurencije, jer iz navedenog ne proizilaze učinci, već suprotno, dovodi do smanjenja nivoa tržišne konkurencije. Konačno tuženi zaključuje, da se provođenje Sporazuma o konkurenciji ne može smatrati opravdanim, iz razloga što djelovanje ostalih potpisnika na relevantnom tržištu maloprodaje i veleprodaje putničkih, motornih, teretnih i komercijalnih vozila pomenute marke, ne može predstavljati stvarnu opasnost tužitelju, koji će ulaskom na relevantno tržište već biti u dominantnom položaju na tržištu BiH.

Zakonom o konkurenciji („Službeni glasnik BiH“, broj:48/05 do 80/09), propisana su pravila, mjere i postupci zaštite tržišne konkurencije, nadležnosti i način rada Konkurencijskog vijeća na zaštiti i promociji tržišne konkurencije u BiH (član 1. Zakona). Nadalje, Konkurencijsko vijeće može na zahtjev jedne ili više stranaka donijeti rješenje o pojedinačnom izuzeću od zabrane sporazuma iz člana 4. stav 1. Zakona o konkurenciji, ako doprinose unaprijeđenju proizvodnje ili distribucije robe i/ili usluga unutar BiH, ili promociji tehničkog i ekonomskog razvoja, pri čemu potrošačima omogućava pravičan udio koristi koja iz njih proizilazi, a koji: nameću samo ograničenja neophodna za postizanje cilja i ne omogućavaju isključivanje konkurencije u bitnom dijelu predmetnih proizvoda ili usluga (član 5. stav 1. citiranog zakona). Osim toga, zabranjeni sporazumi, ugovori, pojedine odredbe sporazuma ili ugovora, zajednička djelovanja, izričiti ili prećutni dogovori privrednih subjekata, koji imaju za cilj i posljedicu sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišne konkurencije na relevantnom tržištu, a koji se odnose na: direktno ili indirektno utvrđivanje kupovnih i prodajnih cijena ili bilo kojih trgovinskih uslova; ograničenje i kontrolu proizvodnje, tržišta, tehničkog razvoja ili ulaganja; podjelu tržišta ili izvora snabdijevanja; primjenu različitih uslova identične transakcije s drugim pravnim subjektima, dovodeći ih u nepovoljan položaj u odnosu na konkurenciju i zaključivanje sporazuma, kojima se druga strana uslovljava da prihvati dodatne obaveze koje po svojoj pravnoj prirodi ili običajima u trgovini nisu predmetom sporazuma.

Iz podataka u spisu i obrazloženja osporenog rješenja ovo vijeće nije moglo ocijeniti njegovu pravilnost i zakonitost, prije svega iz razloga što je tužena propustila cijeliti da li su nametnuta ograničenja iz Sporazuma o konkurenciji neophodna za postizanje cilja, a to je zaštite imovine i prava, koja su predmet zaključenih Ugovora o prodaji između tužitelja, kao kupca i ASA Grupacije kao prodavca. Ovo stoga što iz obrazloženja osporenog rješenja nedvojbeno proizilazi da tužitelj namjerava da preuzme kupljenu materijalnu i nematerijalnu imovinu, kao i postojeće ugovore o zakupu privredne grupacije ASA, na tržištu veleprodaje i maloprodaje motornih vozila Volkswagen, Porsche, Seat i Škoda u BiH, a za koju predmetnim sporazumom traži da se prodavac obaveže da neće u periodu od šest mjeseci prije dana primopredaje i dvanaest mjeseci poslije primopredaje u skladu sa Ugovorom o kupovini, odustati od

bilo kakvog tržišnog natjecanja, niti imati udio posredno ili neposredno u drugoj konkurentskoj firmi ili voditi jednu takvu firmu. Naime tuženi je prilikom ocijene predmetnog Sporazuma propustio cijeniti osnov i razloge, za pojedinačno izuzeće, a to je nephodnost ograničenja za postizanje legitimnog cilja kome se teži, a to je ekonomski i pravni kontekst Sporazuma o konkurenciji, dovodeći ga u vezu sa Ugovorom o kupoprodaji. Naime, tuženi nije proveo analizu stepena štetnosti obavljanja djelatnosti od strane prodavca, koji kao ekskluzivni distributur motornih vozila navedenih marki, poznaje tržište BiH, klijentelu, zaposlenike i druge ekonomsko –pravne parametre, koji mogu štetno dovesti do neloyalne konkurencije između kupca i prodavca. Stoga je po ocijeni ovog vijeća osnovan prigovor tužitelja da kada bi se dozvolilo da kupac i prodavac iz takvog pravnog posla i dalje budi konkurenti, bio bi nemoguć prenos poslovanja, sa prodavca na tužitelja, kao kupca, jer bi prodavac kao poznavalac klijentele, iste mogao da zadobije nazad i na taj način onemogućiti kupca da nesmetano posluje, pa su i predložene mjere opravdane, sa ekonomskog-pravnog aspekta. Konačno, predmetne mjere nisu trajnog karaktera i predstavljaju zaštitu kupljene imovine, koja je zagarrantovana članom II/3 tačka k) Ustava BiH.

Kako osporeno rješenje ne sadrži naprijed navedene razloge, koji su odlučni za pravilno rješavanje ove upravne stvari, to se osporeno rješenje temelji na bitnoj povredi odredbi Zakona o upravnom postupku BiH. U ponovnom postupku tuženi će postupiti po naprijed navedenim uputama ovog suda, provesti puni ispitni postupak u skladu sa pravilima postupka, u cilju potpunog i pravilnog utvrđenja činjenica i okolnosti, koje su od važnosti za donošenje zakonitog i pravilnog rješenja po zahtjevu tužitelja.

Ovaj sud ukazuje, da su presude donesene u upravnim sporovima konačne i obavezujuće, u skladu sa odredbama člana 3. Zakona o upravnim sporovima BiH, te je time tuženi vezan pravnim shvatanjem Suda i primjedbama u pogledu postupka.

Odlučujući u zahtjevu tužitelja za naknadu troškova postupka ovaj Sud je našao da tužitelju pripada pravo na naknadu troškova ovog spora, a koji se sastoje od naknade za sastav tužbe, uz troškove PDV-a i od naknade za taksu na tužbu. Naknada za taksu na tužbu određena je u skladu sa članom 6. u vezi sa članom 22. Tarifa broj 3. tačka 1. Zakona o sudskim taksu u postupku pred Sudom BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/03). Visina naknade troškova za sastav tužbe u iznosu od 240,00 KM, sud je odredio u skladu sa članom 19. u vezi sa članom 12, 13. i 33. Tarifa o nagradama i naknadama troškova za rad advokata („Službene novine Federacije BiH“, broj: 22/04). Osim toga sud je udovoljio zahtjevu za troškova PDV-a, stoga što je punomoćnik tužitelja dostavio uvjerenje o upisu u Jedinostveni registar obveznika PDV-a.

Iz svega izloženog slijedi da tužba tužitelja nije osnovana, pa je ovaj sud, primjenom člana 37. stav 2., u vezi sa odredbom član 34. stav 2. Zakona o upravnim sporovima BiH, odlučio kao u dispozitivu.

ZAPISNIČAR
Natalija Pešović

Tačnost prepisa potvrđava - potvrđeno

Ovlašteni zaposlenik Suda

Erdina Anđelić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUD IJA

Stanimir Orašanić